

ประเด็น ยุทธศาสตร์ ฉบับที่ A21	7 เม.ย. 68	วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น ยุทธศาสตร์โบลิเวีย	BRICS กับการเข้าร่วมของโบลิเวีย อย่างเป็นทางการ	
ประเด็นสำคัญ	- กลุ่ม BRICS - บทวิเคราะห์ผลกระทบต่อประเทศไทย - ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	

นาย Luis Arce ประธานาธิบดีโบลิเวีย ประกาศการ เข้าร่วม BRICS อย่างเป็นทางการ ซึ่ง BRICS เป็นกลุ่มประเทศคู่ค้าที่มีประชากรคิดเป็นร้อยละ 45 ของประชากรโลก โดยเน้นย้ำถึงศักยภาพของการบูรณาการในการ ส่งเสริมภาคส่วนเชิงยุทธศาสตร์ เช่น พลังงาน เทคโนโลยี และการค้า

การประกาศดังกล่าวมีขึ้นหลังจาก นาย Sergey Lavrov รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย ได้รับ การยืนยันผ่านจดหมายที่ส่งถึงนางสาว Celinda Sosa รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศโบลิเวีย ซึ่ง นาย Sergey Lavrov กล่าวถึงการตัดสินใจครั้งนี้ว่าเป็น “ก้าวประวัติศาสตร์” ที่เสริมความแข็งแกร่งให้กับจุดยืนของประเทศเกิดใหม่อย่างโบลิเวียในเวทีนานาชาติ

BRICS เป็นสมาคมทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมที่ก่อตั้งโดยพันธมิตรหลัก ได้แก่ บราซิล รัสเซีย อินเดีย และจีน โดยแอฟริกาใต้ได้เข้าร่วมในภายหลังเมื่อปี 2553 ซึ่งเมื่อไม่นานนี้ BRICS ได้เชิญประเทศใหม่ๆ มาเข้าร่วม ได้แก่ อียิปต์ อิหร่าน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เอธิโอเปีย ซาอุดีอาระเบีย และโบลิเวีย ถึงแม้ประเทศดังกล่าว จะเป็นประเทศพันธมิตรและยังไม่มีเป็นสมาชิกเต็มตัวก็ตาม โดยโบลิเวียหวังว่าการเข้าร่วมกับกลุ่ม BRICS จะเป็นการเปิดโอกาสการส่งเสริมภาคส่วนต่างๆ ที่สำคัญของประเทศ เช่น พลังงาน การค้า เทคโนโลยี การผลิต และการเงิน อย่างไรก็ตามตั้งแต่เดือนมกราคม-พฤศจิกายน 2567 โบลิเวียมีอัตราเงินเฟ้อสะสมร้อยละ 8.82 ซึ่งเป็น อัตราเงินเฟ้อสูงที่สุดในรอบ 29 ปี เนื่องมาจากบริบทของความตึงเครียดทางเศรษฐกิจและการเมืองที่เพิ่มมากขึ้น

การเติบโตของกลุ่ม BRICS ที่ใหญ่ขึ้นนี้ ไม่เพียงเพิ่มบทบาททางเศรษฐกิจของกลุ่ม แต่ยังมียบทบาทสำคัญมากขึ้นในการผลักดันการสร้างโลกหลายขั้ว การขยายตัวของครอบครัว BRICS ทำให้สื่อมวลชนตะวันตกบางส่วน แสดงความวิตกกังวลมากขึ้น โดยเฉพาะหลังการประชุมสุดยอด BRICS ที่เมืองคาซาน เช่น *Voice of America* กล่าวว่า การประชุม BRICS ชี้ให้เห็นถึงความทะเยอทะยานทางภูมิรัฐศาสตร์และการแข่งขันกับตะวันตก

ในระยะหนึ่งนักการเมืองและสื่อบางกลุ่มในตะวันตกมักมองว่า BRICS เป็นกลไกที่สร้างขึ้นเพื่อเผชิญหน้ากับตะวันตก แต่ในความเป็นจริง BRICS ไม่ใช่องค์กรต่อต้านตะวันตก แต่เป็นองค์กรที่มีเป้าหมายและภารกิจชัดเจนตั้งแต่เริ่มต้น คือไม่สร้างกลุ่มใหม่, ไม่แข่งขันในรูปแบบการแบ่งขั้ว และไม่พยายามแทนที่ใคร

มากขึ้น ผ่านความร่วมมือและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบโลกหลายขั้ว

โมเดลความร่วมมือของ BRICS หลีกเลียงเกมผลรวมศูนย์ (Zero-Sum Games) ระหว่างประเทศมหาอำนาจ และเสนอแนวทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ครอบคลุมมากกว่า ด้วยความครอบคลุมนี้เองที่ดึงดูดให้ประเทศต่างๆ ในกลุ่มโลกใต้รับสมัครเข้าเป็นสมาชิก BRICS แรงผลักดันสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการพัฒนา BRICS คือความต้องการที่เพิ่มขึ้นของประเทศกำลังพัฒนาสำหรับระเบียบโลกที่ยุติธรรมและเท่าเทียม

บทวิเคราะห์ผลกระทบต่อประเทศไทย

โบลีเวียนำเข้าสินค้าจากทั่วโลกมูลค่ารวม 8,840 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2567 (มกราคม-พฤศจิกายน) โดย นำเข้าสินค้าจากประเทศผู้ส่งออกหลัก 5 ราย ได้แก่ (1) จีน ร้อยละ 22.3 (2) บราซิล ร้อยละ 14.5 (3) อาร์เจนตินา ร้อยละ 11.1 (4)เปรู ร้อยละ 9.1 และ (5) สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 8.7 ส่วนไทยอยู่อันดับที่ 21 ในรายชื่อประเทศ ผู้ส่งออกของโบลีเวีย และครองอันดับ 4 ในกลุ่มประเทศจากเอเชียรองจาก (1) จีน (2) ญี่ปุ่น (3) อินเดีย และ (4) ไทย โดยประเทศไทยคิดเป็น ร้อยละ 0.6 ของการนำเข้าทั้งหมดของโบลีเวียในปี 2567 มีมูลค่ารวม 53 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนในกลุ่มประเทศ BRICS นั้น จีนและบราซิลเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ให้กับโบลีเวีย แต่อินเดีย ก็มีความสำคัญเช่นกันโดยเป็นประเทศอันดับที่ 9 ในรายชื่อประเทศผู้ส่งออกของโบลีเวีย

สินค้าหลัก 5 รายการที่โบลีเวียนำเข้าจากทั่วโลกในปี 2567 ได้แก่ (1) น้ำมันแก๊ส ร้อยละ 15.7 (2) น้ำมันเชื้อเพลิง ร้อยละ 10.7 (3) ยานยนต์โดยสาร ร้อยละ 3.4 (4) ยานยนต์เพื่อการขนส่งสินค้า ร้อยละ 1.5 และ (5) อุปกรณ์ มือถือ ร้อยละ 1.0

สินค้าหลัก 5 รายการที่โบลีเวียนำเข้าจากไทยในปี 2567 ได้แก่ (1) ยานยนต์และส่วนประกอบ ร้อยละ 58.4 (2) ผลิตภัณฑ์ยาง ร้อยละ 13.9 (3) สิ่งทอ ร้อยละ 13.6 (4) ผลิตภัณฑ์พลาสติก ร้อยละ 5.7 และ (5) ตู้เย็น และ ส่วนประกอบ ร้อยละ 1.8

ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับ

คือ ช่วยยกระดับบทบาทของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศโดยเป็นการกระชับความร่วมมือกับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีศักยภาพจะก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองในอนาคต โดยเฉพาะด้านการค้า การลงทุน การเงิน ความมั่นคงด้านอาหารและความมั่นคงด้านพลังงาน ทั้งยังช่วยเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในการกำหนดทิศทางนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในการปฏิรูประบบเศรษฐกิจการเงินระหว่างประเทศ การส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนา และการส่งเสริมการใช้สกุลเงินท้องถิ่นในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศเพื่อกระจายความเสี่ยง

นอกจากนี้ การเข้าเป็นสมาชิก BRICS ยังช่วยเพิ่มโอกาสให้ประเทศไทยได้ร่วมสร้างระเบียบโลกใหม่ที่กลุ่มประเทศตลาดใหม่และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามีบทบาทสำคัญ มีความครอบคลุม และไม่มุ่งต่อต้านกลุ่มใดสำหรับ ความร่วมมือในกลุ่ม BRICS แบ่งเป็น 3 เสา ได้แก่ 1. เสาด้านการเมืองและความมั่นคง 2. เสาด้านเศรษฐกิจและการเงิน และ 3. เสาด้านมนุษยธรรมและวัฒนธรรม โดยนอกจากจะมีการประชุมระดับผู้นำของ BRICS แล้ว แต่ละเสายังมีการจัดประชุมในระดับต่าง ๆ เช่น คณะทำงาน เจ้าหน้าที่อาวุโส ระดับรัฐมนตรี รวมกันประมาณ 200 การประชุมต่อปี และเกี่ยวข้องกับหน่วยราชการต่าง ๆ ในลักษณะคล้ายกรอบอาเซียน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การที่โบลิเวียเข้าร่วมกลุ่ม BRICS ถือเป็นเรื่องดี เพราะประเทศโบลิเวียจะมีโอกาสมากขึ้นในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศต่างๆ ในกลุ่ม แม้จีนและบราซิลจะเป็นพันธมิตรการค้าหลักของโบลิเวียอยู่แล้วโดยมีอินเดียเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกสินค้าหลักของโบลิเวีย แต่การที่รัสเซียและแอฟริกาใต้เป็นส่วนหนึ่งของ BRICS ก็จะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้นของโบลิเวีย นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลโบลิเวียยังกล่าวอีกว่าการเข้าร่วมกลุ่ม BRICS อาจนำมาซึ่งการลงทุนที่มากขึ้นให้กับประเทศโบลิเวีย

ข่าวดีสำหรับโบลิเวียก็คือการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม BRICS จะทำให้ประเทศสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมบางส่วนได้ ได้รับผลิตภัณฑ์ วัตถุดิบ และส่วนประกอบด้วยสิทธิพิเศษ และมีโอกาสที่จะได้รับเครดิตบางรายการที่กลุ่ม BRICS สามารถนำเสนอให้ได้

พ.อ.สุเทพ ยั่งยืน
อจ.อภ.สมย.วทบ.

อ้างอิง

1. <https://www.ditp.go.th/post/194492>
2. <https://www.globaltimes.cn/page/202501/1326196.shtml>
3. <https://www.mfa.go.th/en/content/thailand-brics-partner-country-2?cate=5d5bcb4e15e39c306000683e>
4. <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/world-20>

